

בבית המשפט העליון

ע"א 4477/18

ע"א 5019/18

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקשת: אורלי הרן

נ ג ד

המשיבים:

1. עו"ד ישראל בכר – נאמן
2. עו"ד גלעד ליפקר דגן – נאמן
3. בנק מזרחי טפחות
4. עו"ד דן הלפרט – המנהל המיוחד לבדיקת תביעת חוב
5. הכונס הרשמי

בקשה לעיכוב ביצוע החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 28.5.2019 (כבוד השופט ח' ברנר, ס"נ) ב- פש"ר 36322-05-15

עו"ד יהודה ברמי

בעצמם

בעצמו

עו"ד שרית ליפשיץ

בשם המבקשת:

בשם המשיבים 1 ו-2:

בשם המשיב 4:

בשם המשיב 5:

החלטה

1. בקשה לעיכוב ביצוע החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 28.5.2019 (כבוד השופט ח' ברנר, ס"נ; פש"ר 36322-05-15), בגדרה התקבלה בקשת המשיבים 1 ו-2, הנאמנים על נכסיה של המבקשת, להורות על פינויה מדירת מגוריה במגדלי המרינה שבהרצליה (להלן: הנאמנים ו-הדירה, בהתאמה).

2. אלה עיקר העובדות הצריכות לעניין. במאי 2015 ניתן צו לכינוס נכסי המבקשת (להלן גם: החייבת), ובאוקטובר 2015 היא הוכרזה כפושטת רגל. המשיבים 1 ו-2 מונו למנהלים המיוחדים ובהמשך לנאמנים על נכסיה.

יצוין בנקודה זו, כי הליך פשיטת הרגל ככל שהוא נוגע לחובה של החייבת לבנק מזרחי טפחות (להלן: הבנק), מהווה נדבך נוסף במסכת של הליכים משפטיים שמתנהלים בין השניים החל משנת 2008; כאשר בתחילה חובה של המבקשת לבנק עמד על קרוב ל-20 מיליון ש"ח, וכיום – לאחר שגובה החוב הופחת בחלקו ולאחר שמומשו נכסים שונים של החייבת (לרבות שני נכסי מקרקעין) – מסתכם בכ-5 מיליון ש"ח. עוד יצוין בהקשר

זה כי חובותיה של המבקשת לבנק נוצרו כתוצאה מפעילות במניות ובאופציות בארץ ובחו"ל ונטילת אשראי למטרה זו, שבוצעו על ידי בנה שהיה מיופה כוח בחשבון הבנק שלה (ראו: ת"א (מחוזי ת"א) 2150/08 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' הרן (8.7.2013); ע"א 6934/13 בנק מזרחי טפחות בע"מ נ' הרן (19.2.2015)).

3. החל מפברואר 2016 הדיון בהליך פשיטת הרגל התמקד בשני רבדים – האחד, היקף תביעת החוב של הבנק כלפי החייבת; והשני, בקשת הנאמנים כי בית המשפט יורה על פינוי החייבת מהדירה ועל מימושה. בתמצית ייאמר כי ביום 8.5.2018 נדחתה בקשת החייבת לביטול ההכרעה בתביעת החוב של הבנק, לאחר שזו אושרה במלואה על ידי המנהל המיוחד לבדיקת תביעת החוב (המשיב 4). בהמשך לכך ביום 15.5.2018 התקבלה בקשת הנאמנים לפנות את החייבת מן הדירה ונקבע כי הנאמנים רשאים לנקוט בהליכים לשם מימושה. קביעה זו הסתמכה על המסקנה כי אין בנמצא כל דרך אחרת לפרוע את החוב לבנק שלא באמצעות מימוש הדירה, ועל כך שהותרת החייבת בדירת יוקרה מבלי שיתרת החובה כלפי הבנק תיפרע, כולה או למצער רובה, "היא תוצאה שאינה מתקבלת על הדעת" – ובהקשר זה נאמר כי "החייבת יכולה להסתפק במקום מגורים צנוע יותר, ואין היא חייבת להמשיך ולהתגורר דווקא בדירת יוקרה במרינה בהרצליה, אשר בגינה היא משלמת דמי ועד חודשיים בסכום עתק של 3,000 ₪ [...]". לצד זאת נקבע כי החייבת לא תידרש לפנות את הדירה טרם שייקבע טיבו של הסידור החלוף שיועמד לרשותה, ומטעם זה נדחתה בקשה של החייבת לעיכוב ביצוע מראש של ההחלטה. החייבת סירבה להשלים עם קביעות אלה והגישה במהלך יוני 2018 שני ערעורים בנדון. ע"א 4477/18 סב על ההחלטה בתביעת החוב, בעוד ש-ע"א 5019/18 עניינו בהחלטה שהורתה על פינוי המבקשת מהדירה ונקיטת הליכים למימושה בהתאם (הליכים אלה יכונו יחד: הערעורים).

בהמשך לכך, ביום 28.5.2019 נענה בית המשפט המחוזי לבקשה מאת הנאמנים להורות על פינוי המבקשת מן הדירה, וקבע כי שווי הסידור החלוף יבוא לידי ביטוי בתשלום חד פעמי בסך של 840,000 ש"ח – שנקבע על בסיס תשלום דמי שכירות חודשיים בסך 7,000 ש"ח למשך 10 שנים. נוסף על כך נקבע כי החייבת תוכל לפדות את הדירה תמורת תשלום של 6.5 מיליון ש"ח (לפי ערך המכירה שלה כפנויה), כאשר מסכום זה יופחתו דמי הסידור החלוף. כן נקבע כי על החייבת לפנות את הדירה עד ליום 1.12.2019; ובתוך כך נדחתה על הסף בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה מיום 15.5.2018, בין היתר מאחר שהוגש כבר ערעור על החלטה זו, וכן משום שאין טעם מעשי לעכב את פינוי הדירה בנסיבות שבהן הדיון בערעורים עתיד להתקיים לפני דצמבר 2019 (בעת מתן ההחלטה הדיון בערעורים היה קבוע ליום 29.7.2019). לחייבת טענות גם כלפי

ההחלטה מיום 28.5.2019, ולכן ביולי 2019 הגישה ערעור נוסף בנדון – ע"א 4737/19.

4. בתחילת אוקטובר 2019 הגישה החייבת את הבקשה לעיכוב ביצוע שלפניי, במסגרתה מבוקש לעכב את ההחלטה מיום 28.5.2019 – ויצוין כי הבקשה הוגשה במסגרת ע"א 4477/18 ו-ע"א 5019/18, וזאת על אף שההחלטה האמורה היא במוקד ע"א 4737/19. לטענת המבקשת, הצורך בהגשת הבקשה התעורר רק לאחר שמועד הדיון בערעורים בבית משפט זה נדחה לינואר 2020, אחרי המועד שנקבע לפינויה מן הדירה. המבקשת טוענת כי סיכויי הערעורים טובים וכי לנוכח מצבה הבריאותי והנפשי דחיית הבקשה תסב לה פגיעה קשה ובלתי מידתית, בעוד לבנק לא ייגרם כל נזק בשל עיכוב מימוש הדירה.

הנאמנים מתנגדים באופן נחרץ לבקשה לעיכוב ביצוע, וטוענים כי יש לדחותה מאחר ששתי בקשות דומות לעיכוב ביצוע נדחו זה מכבר בהחלטות בית המשפט המחוזי מימים 15.5.2018 ו-28.5.2019; ועל כן, ככל שהחייבת ביקשה להשיג עליהן היה עליה להגיש בקשת רשות ערעור בהתאם להלכה שנקבעה ב-ע"א 2631/15 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' מסארוה (17.6.2015) (להלן: הלכת מסארוה). לצד זאת נטען כי לנוכח חלוף הזמן ההחלטות בבקשות לעיכוב ביצוע הפכו לחלוטות, ועל כן דין הבקשה להידחות אף מחמת מעשה בית דין. לגופם של דברים, נטען כי סיכויי הערעורים נמוכים בין היתר בהינתן שההחלטות מבוססות על ממצאים עובדתיים שקבע בית המשפט המחוזי, והלכה היא שהתערבות בהם תיעשה אך במקרים חריגים וקיצוניים. כן נטען כי המסמכים שהמבקשת צירפה לתמיכה בטענותיה בדבר מצבה הרפואי אינם קבילים ובכל מקרה אינם עדכניים, והדבר מעיד על כך שמאזן הנוחות אינו נוטה לטובתה; וממילא פינויה מן הדירה לא יסב לה נזק לנוכח השנים הרבות שבהן מתנהל הליך פשיטת הרגל, השהות הארוכה שניתנה לחייבת לפרוע את חובה לבנק, והעובדה שהבנק יוכל להשיב למבקשת כספים ככל שערעורה יתקבל. לבסוף נטען כי יש לדחות את הבקשה אף משיקולים שביושר – משום התנהלותה של החייבת לאורך הליך פשיטת הרגל.

הכונס הרשמי, המשיב 5, הודיע כי אף שסיכויי הערעורים נמוכים לשיטתו, לנוכח שיקולי מאזן הנוחות ובהינתן שהדיון בערעורים קבוע ליום 22.1.2020 – יש לקבל את הבקשה לעיכוב ביצוע עד להכרעה בערעורים. המשיב 4 הודיע כי הבקשה אינה נוגעת לו וכי הוא מותיר את ההכרעה בה לשיקול דעתו בית המשפט. למען הסדר הטוב, יצוין כי בתחילה נקבע כי על המשיבים להגיש את תגובתם לבקשה עד לתום חודש אוקטובר

2019, אולם בהסכמת הצדדים המועד נדחה ליום 1.12.2019 – המועד שבו על פניו היה על המבקשת לפנות את הדירה.

5. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, ובהתחשב בעמדת הכונס הרשמי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. ואבאר.

כידוע, אין בהגשת ערעור כשלעצמה כדי להצדיק עיכוב ביצוע של החלטה, ובעל דין שניתנה החלטה לטובתו זכאי לממש את פירות זכייתו מבלי שיידרש להמתין לתוצאות הערעור (תקנה 466 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984; ע"א 1657/17 קרית טעלז אירווינג סטון שבקרית יערים בע"מ נ' ישיבת טעלז בישראל (ע"ד), פסקה 9 (29.6.2017)). על מנת לחרוג מכלל זה, שומה על המבקש להראות כי סיכויי הערעור גבוהים וכי מאזן הנוחות נוטה לטובתו, כשהיחס בין שני תנאים אלה הוכר בפסיקה כ"מקבילית כוחות" – תוך שהבכורה נתונה לשיקול מאזן הנוחות (ע"א 2444/19 דס נ' פלוני, פסקה 6 (12.6.2019); ע"א 6607/18 ביבס נ' המנהל המיוחד, פסקה 10 (25.10.2018)).

זאת ועוד. מקום שמדובר בבקשה לעכב החלטה שמשמעה פינוי מדירת מגורים, נטיית בית המשפט תהיה להיעתר לבקשה, אף אם נראה כי סיכויי הערעור אינם גבוהים – לנוכח החשש כי מימוש הפינוי יקשה על השבת המצב לקדמותו ככל שהערעור יתקבל (ראו והשוו: ע"א 7219/19 פלונית נ' פלונית, פסקה 19 (12.11.2019); ע"א 2654/19 נאסר נ' עו"ד חבר כונס נכסים, פסקה 10 (21.5.2019)). אולם אין מדובר בקביעה "קטגורית" ויש לבחון כל מקרה בהתאם לנסיבותיו (ראו והשוו: ע"א 6633/18 כהן מורדוב נ' זקס, פסקה 8 והאסמכתאות שם (14.11.2018)).

6. בענייננו, בית המשפט המחוזי הורה על פינוי המבקשת מהדירה על מנת לממשה כפנויה – וזאת במטרה להשיב את חובה של החייבת לבנק. למבקשת מצידה טענות הן כלפי היקף תביעת החוב שאושר לבנק (ע"א 4477/18) הן כלפי עצם ההחלטה לפנותה מן הדירה ולממשה (ע"א 5019/18) הן בנוגע לטיב הסידור החלוף שנקבע לה (ע"א 4737/19) – וככל שטענותיה יתקבלו ייתכן שלא יהיה עוד צורך במכירת הדירה, אף לא בפינויה. משאלה פני הדברים, פינוי המבקשת מן הדירה טרם מתן הכרעה בערעורים עלול להסב לה נזק כבד ובלתי הפיך, שכן הדירה עלולה להימכר בינתיים לצד שלישי (ראו והשוו: ע"א 8693/18 שהין נ' שהין, פסקה 3 (29.1.2019)); וזאת אף בלא לייחס משקל לטענות המבקשת בעניין מצבה הבריאותי והנפשי. במובן זה, אין משמעות לאיתנותו הפיננסית של הבנק והעובדה שניתן יהיה להיפרע ממנו בתום ההליך, שכן מימוש דירת מגורים הוא צעד בלתי-הדיר (ע"א 690/17 באלס נ' בנק דיסקונט למשכנתאות

בע"מ, פסקה 12 (6.4.2017)). מן העבר השני, עיכוב ביצוע ההחלטה אינו טומן בחובו נזק משמעותי לבנק, ודאי לא כזה שאינו ניתן לפיצוי כספי במידת הצורך; ויזכר כי במקרה הנדון, חלק לא מבוטל מהחוב נפרע זה מכבר על ידי מימוש נכסים אחרים של המבקשת. ייאמר עוד כי התמשכות ההליכים בנסיבות העניין, מטה אף היא את הכף לטובת שימור המצב הקיים, זאת בפרט בהינתן שהדיון בערעורים עתיד להישמע בקרוב. הנה כי כן, מאזן הנוחות מטה את הכף לטובת היעדרות לבקשה – ולא בכדי הכונס הרשמי נתן את הסכמתו לכך; ועל כן אינני נדרשת לסיכויי הערעורים. על מנת שהתמונה לא תימצא חסרה, יוער כי הטענות שהופנו כלפי התנהלותה של המבקשת אינן מצדיקות כשלעצמן את דחיית הבקשה.

בשולי הדברים, אך לא בשולי חשיבותם, ייאמר כי אין ממש בטענות הנאמנים כי נדרש לדחות את הבקשה לעיכוב ביצוע מחמת מעשה בית דין ולנוכח הלכת מסארוה. בשונה מאופן הצגת הדברים על ידי הנאמנים, החלטות בית המשפט המחוזי בעניין בקשותיה של החייבת לעיכוב ביצוע לא נדחו לגופן – בהחלטה מיום 15.5.2018 נקבע כי אין מקום לעיכוב ביצוע מאחר שטרם נקבע מועד לפינוי הדירה; ובהחלטה מיום 28.5.2019 נדחתה הבקשה בעיקר משום שהסמכות לדון בבקשות מעין אלה מסורה לערכאת הערעור, ובהינתן שהמועד לשמיעת הערעורים עתיד היה לחול לפני מועד הפינוי שנקבע. לא נפל אפוא פגם בכך שהמבקשת הגישה בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה מיום 28.5.2019 לערכאה זו – ואולם יצוין כי מוטב היה להגישה במסגרת הערעור שהוגש על החלטה זו (ע"א 4737/19).

7. סוף דבר, הבקשה מתקבלת. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

מטעמי יעילות, יש מקום לאחד את הדיון ב-ע"א 4737/19 עם הדיון ב-ע"א 4477/18 ו-ע"א 5019/18, בכפוף לאילוצי יומן בית המשפט.

ניתנה היום, ז' בכסלו התש"ף (5.12.2019).

ש ו פ ט ת